

SOCIETAT CATALANA de GENEALOGIA, HERÀLDICA, SIGIL·LOGRAFIA, VEXIL·LOGOLOGIA i NOBILIÀRIA

EDITORIAL

Els moments actuals semblen idonis per aturar-nos a reflexionar sobre les noves perspectives de la genealogia, l'heràldica, la sigil·logografia, la vexil·logologia, la nobiliària i altres disciplines afins coincidint amb el 25 anys d'existència de la Societat. El futur dels estudis de les nostres disciplines es veu condicionat per vells i nous reptes, pel valor del rigor i l'orientació adient en la recerca; per les innovacions tecnològiques, la integració en la societat de la informació, el domini de les noves eines o la capacitat d'obrir nous horitzons. Per tot això des de la Societat hem volgut iniciar el curs acadèmic amb la presència d'un dels medievalistes més prestigiosos, el Dr. Martí Aurell, que ha aprofundit, al llarg de la seva carrera acadèmica i des de diverses vessants, en els reptes de les nostres disciplines. Així mateix i com a punt de partida de la celebració dels 25 anys d'existència hem iniciat el cicle de conferències *La Genealogia i l'Heràldica al segle XXI: Noves perspectives*, amb el que a través del paradigma de 25 historiadors, genealogistes, heraldistes, vexil·lòlegs i arxiviers ens aproparem als reptes i reflexionarem sobre el paper de les nostres disciplines en els inicis d'aquest nou segle.

Juanjo Cortés i Garcia
President de la SCGHSVN

ACTE INAUGURAL DEL 25È ANIVERSARI I PRESENTACIÓ DEL CURS 2008–2009

El dimarts 27 d'octubre vam celebrar l'Acte d'Inauguració del XXVè Aniversari de la Societat (SCGHSVN). Vam comptar amb la presència del Dr. Martí Aurell i Cardona, Catedràtic d'Història Medieval de la Universitat de Poitiers, que va fer la conferència inaugural. L'acte es va iniciar amb les paraules del president de la Societat, Juan José Cortés, que va fer la presentació de les principals activitats planificades per aquest aniversari. Concretament, va repassar el programa del cicle de conferències *Els dilluns de la Societat: 25 anys, 25 dilluns a l'Arxiu*, i va presentar la sortida a Perpinyà del proper mes de desembre. Posteriorment, va fer una acurada i entusiasta presentació del prestigiós conferenciant Dr. Aurell, qui li va agrair. La conferència *Les noces dels comtes catalans a l'Edat Mitjana*, explicada de forma molt entenedora i amena, va aprofundir sobre les diferents estratègies matrimonials com a element essencial de les estratègies patrimonials de l'aristocràcia medieval catalana, i la importància de la dona davant d'aquestes. Al finalitzar, es va obrir un torn de preguntes en la que molts socis van mostrar el gran interès que va despertar la temàtica presentada. A continuació, amb una copa de cava i pastes, vam poder xerrar animadament tots els presents. Abans de donar per finalitzat l'acte, el president va fer entrega al Dr. Aurell d'un llibre com a obsequi, *Les ensenyes nacionals de Catalunya*, (facsimil) d'en Lluís Domènech i Montaner, i de la col·lecció de *Paratge*, la revista de la Societat. En l'agraïment, el Dr. Aurell va fer constar la sorpresa que va tenir en veure tanta audiència a l'acte, al voltant de 70 persones, i l'alt dinamisme i ambient de treball dels socis de la Societat. L'acte ha rebut l'atenció de la premsa local (Diari de Sant Cugat). (*Sofia Garçon*)

CRÒNICA

❖ **Carnet de soci / sòcia.** Després de 25 anys, i coincidint amb aquest esdeveniment, tots els socis i sòcies tindrem un carnet que ens acreditarà com a membres de la SCGHSVN. El disseny del mateix és el resultat d'un procés de tot l'any. Després de la convocatòria del concurs de disseny el mes de març passat, i la participació en ella de 10 propostes, es va reunir el jurat i va decidir deixar el concurs desert. Es vol felicitar i agrair a tots els participants per voler involucrar-se en aquesta convocatòria. Els motius de la decisió del jurat van ser que les propostes presentades no s'ajustaven a la imatge de la nostra entitat ni al reflex de les disciplines de la SCGHSVN. Es va procedir, aleshores, a encarregar al dissenyador Sergi Català unes propostes, en consonància a la nova imatge que se li havia encarregat per al 25è aniversari de la nostra entitat. L'escollida és la que us mostrem juntament amb aquestes línies. (*Aina Pascual i Jordi*)

Per tal de poder imprimir el carnet, *cal que ens feu arribar un fotografia vostra mida carnet* com més aviat millor, a ser possible en format digital, a l'adreça electrònica scgenealogia.cultura@gencat.cat o bé a l'adreça postal de la Societat.

❖ **Trobada de la Societat amb el representant de Family Search.** El passat 29 d'octubre va visitar la SCGHSVN el supervisor per la península ibèrica del servei de documentació de Family Search Sr. Jesús Sánchez Chacón. Assistiren a l'entrevista el president Juan José Cortés i els vocals, Enric Mayol i Pere Serra. L'entrevista

fou molt oberta i cordial. El Sr. Sánchez Chacón va comentar els diversos avenços que està tenint el projecte Family Search a la península i l'estratègia de col·laboració amb entitats genealògiques que estan establint. Es va acordar que la Junta estudiarà el tema i es consultarà als socis qualsevol iniciativa de col·laboració. (*Enric Mayol*)

AGENDA

Sortida a Perpinyà

El dilluns 8 de desembre d'enguany farem una trobada amb els amics de l'Associació Catalana de Genealogia (ACG) de Perpinyà per així poder-nos conèixer personalment, intercanviar experiències i tractar possibles cooperacions. Visitem l'Arxiu Departamental dels Pirineus Orientals (ADPO), on ens explicaran el seu funcionament, els fons que conserven i ens mostraran alguns dels seus documents més importants. Seguidament, dinarem en un restaurant, encara per determinar, i en acabar farem un recorregut pel centre històric i cultural de Perpinyà, amb la possibilitat de visitar l'Arxiu Municipal (segons disposició de temps). En Joan Peytaví i Deixona, membre de l'ACG i de la Junta de la SCG, ens acompanyarà en aquesta visita i ens farà de guia. Les inscripcions s'han de fer abans del dijous 27 de novembre trucant a la secretaria de la Societat o bé enviant un correu electrònic. El preu, tot inclòs, és de 50 euros. El desplaçament es farà en autocar. Animeu-vos! Us hi esperem! (*Sofia Garçon*)

Grups de treball

Genealogia. El grup de Genealogia ha estat molt actiu. Hi ha diversos temes en marxa, el més destacable

dels quals és el projecte *Monumenta Genealogica Cataloniae*. Dins d'aquest projecte, s'avança en l'estudi genealògic de la parròquia de Sant Cebrià de Valldoreix, juntament amb el centre d'estudis locals Valldaurex. En aquests moments ja s'ha buidat una bona part dels llibres i l'objectiu és acabar el buidatge per Nadal. Un cop revisats, els índexs dels buidats seran penjats a la web, en el marc del projecte *Enxarxeu-ho!*, on quedaran a disposició de tots els socis i sòcies. Les tasques continuaran amb l'estudi genealògic i els lligams familiars de totes les persones que hi apareixen. Us mostrem una fotografia amb alguns membres del grup. Felicitats a tots i totes per la magnífica feina que estem fent! Des del grup de Genealogia es treballa també en el tema de les cases pairals. El seu lligam indestruïble amb la genealogia, i la seva importància cultural i antropològica, ens han fet creure en la necessitat d'introduir aquest aspecte en l'estudi genealògic i en els programes informàtics de la nostra disciplina. Així, des del grup, s'està potenciant la facilitat de tractament d'aquestes dades. Finalment, també s'està treballant per a fer possible, amb la futura nova web, el compartir les recerques dels investigadors amb la resta de companys, i poder fer la consulta de tota la

informació que s'aporti. En aquesta iniciativa hi tindran cabuda les recerques particulars d'arbres genealògics propis, els estudis de famílies d'una població, els arbres genealògics que apareixen en publicacions, les successions d'hereus d'una masia, ... Aquestes opcions s'estan duent a terme amb la col·laboració especial de l'Enric Mayol, en Xavier Mora, en Ramon Rovira i en

Joaquim Casals. Gràcies a tots per anar avançant en que tot això sigui possible aviat. Per a tots aquells que vulgueu participar-hi, suggerir, fer aportacions, ... podeu escriure'ns a infogenealogia@scgenealogia.cat o a la seu de la SCGHSVN. (Aina Pascual i Jordi)

Heràldica. Des del juliol el grup d'heràldica hem atès més de deu consultes sobre escuts. Algunes interessades en qui pertanyen, o quin escut tenen uns determinats nobles, com també els que no eren nobles. Alguns municipis ens demanen què cal fer per oficialitzar el seu escut o bé la seva bandera, si ja tenen l'escut oficialitzat. Els informem sobre els tràmits a seguir segons la legislació vigent. Altres municipis ens demanen parer

sobre escuts que tenen tant oficials com no oficials responent-los orientativament. En aquest darrer trimestre també ens han demanat l'ús dels diferents timbres. Recordem que els qui s'hi vulguin apuntar cal escriure a infoheraldica@scgenealogia.cat. (Ramon Rovira i Tobella)

Paleografia. El seminari permanent de Paleografia manté el seu alt nivell d'assiduitat i laboriositat. Les sessions de treball ja celebrades o pendents de celebració, durant aquest darrer quadrimestre de l'any, són els dies següents: 9 i 23 de setembre, 7 i 21 d'octubre, 4 i 18 de novembre, 2 i 16 de desembre. Com sempre, les sessions són obertes a tothom i tenen lloc a la seu de la SCGHSVN, en dimarts alterns, entre 2/4 de 7 i 2/4 de 9 del vespre. Seguim treballant sobre els pergamins del Mas Bulló de Santa Eugènia de Berga (Osona); concretament, aquest mes de novembre ens ocupa un document de l'any 1320, que fa el vint-i-sisè en la successió cronològica (de més a menys antic). Per cert, estem delerosos de veure publicats ben aviat els vint primers documents d'aquest arxiu patrimonial al proper número de la nostra revista *Paratge*, que apareixerà de manera imminent. Així mateix, simultàniament, a partir d'ara, començarem a preparar la conferència de presentació dels nostres treballs, que tenim programada per al mes de maig dins del cicle del XXVè aniversari de la Societat. Podeu apuntar-vos-hi escrivint-nos a infopaleografia@scgenealogia.cat. (Avel·lí André i Gabián)

Cursos

Els cursos de l'any 2009, que es realitzaran a partir del mes de febrer, són els següents: Genealogia, per Valerià Labara; GDS, per Joaquim Casals; Sigil·lografia, per Pere Serra; Heràldica, per Josep Porter; Vexil·lologia, per Josep Porter; Paleografia I i II, per Xavier Mora; Llatí I i II, per Avel·lí André. Les inscripcions es realitzen a través de la secretaria de la Societat.

RACÓ DEL SOCI *

Aquesta secció està destinada a recollir les vostres inquietuds, recerques, trobades familiars, fotografies d'interès general i experiències diverses sobre les nostres disciplines. També podeu fer-nos arribar les vostres opinions i suggeriments sobre la Societat. D'altra banda, us agraïrem la vostra participació en el butlletí amb petits articles i notícies.

Intentem aconseguir que es redueixi a 75 anys la restricció d'accés a la documentació recent. No sé si la Societat és coneixedora de la nova llei francesa, llei 213-2 du code du patrimoine, modificada per la llei 2009-696 de 15 de juliol d'enguany per la que es redueix de 100 anys a 75 la possibilitat de consulta en els arxius públics. El per què nosaltres podem veure només a partir de 100 anys enrera la documentació d'arxius i no d'altres dates ve d'un decret dels primers mesos de la II República (gairebé fa 77 anys!) sobre l'organització

dels arxius espanyols. És a dir, el franquisme, la transició i la democràcia actuals han conservat aquest límits...! Per tant, penso que entre nosaltres i altres institucions catalanes hem d'impulsar una reforma al respecte –bo és el precedent francès de juliol– per reduir la consulta als 75 anys assolits a França. Podria la Societat iniciar una campanya a Catalunya per assolir la seva reducció com a França? M'agradaria que la Societat agafés l'impuls per aconseguir algun dia la reducció a 75 anys, potser amb el recolzament d'alguna altra institució, ja que significaria una petita revolució tenint en compte que hores d'ara podríem consultar documents civils o administratius de la II República. *Emili Ascaso i Batllori*, soci núm. 676.

Resposta. Apreciat Emili, a Catalunya funciona la Comissió Nacional d'Avaluació i Tria de Documentació (Decret publicat al DOGC 5056 13/2008 de 22-1-2008) que és la que regula l'accés de la consulta de la

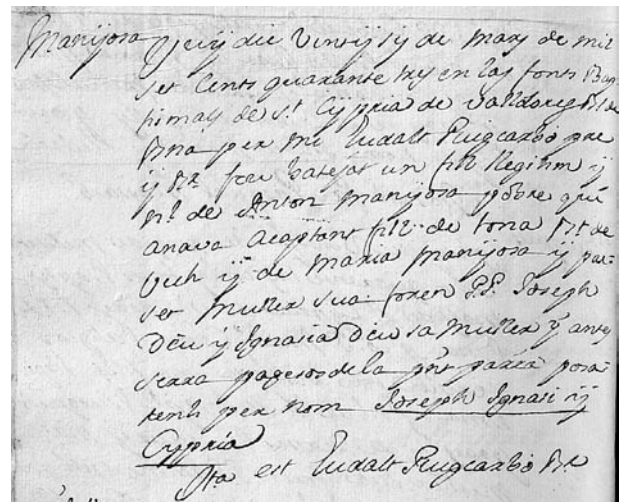
documentació als arxius de Catalunya. Aquesta Comissió s'ha de crear de nou properament degut a l'ampliació de les seves potestats que atorga el nou decret sobre l'accés i la consulta de determinades documentacions. Així doncs, fins que no s'estableixi aquesta nova normativa la nostra Societat només pot estar expectant en veure com ens pot afectar o afavorir l'esmentada nova normativa. Sabem que a nivell estatal s'estan duent a terme canvis sobre l'accés de consulta de documentació amb la limitació d'anys. Tant aviat com tinguem notícies us les farem arribar. (Ramon Rovira i Tobella)

Els Cardoner, una gran família en un llibre. Estic preparant un llibre que es titula "Memòries familiars" que està a punt de portar-se a l'impremta. Són cinc capítols: el primer sobre els meus avantpassats, els descendents d'en Benet Cardoner Geli; el segon un resum de la nostra família Cardoner-Blanch; el tercer i quart són dues obres del meu pare, la fàbrica de colorants i l'Escola Cardoner; l'últim són els fillols, que fan un escrit sobre els padrins. D'aquesta manera en tenim constància per escrit de persones que ens van deixant. Si voleu més detalls tenim una Web oberta només per tota la família. No sóc ni escriptor ni informàtic, però sóc interessat per la família. Carles Cardoner, soci núm. 642.

Donació a l'Arxiu Històric de Tarragona. En Ramon Marrugat i Cuyàs va fer entrega el passat mes de juliol del fons de la Llibreria de la Rambla de Tarragona. Ens explica la seva decisió resumint-la en dos punts: 1. Creiem fermament en la conveniència que els estudiosos trobin tot el que els interessa en llocs públics, degudament conservats i protegits. I més, tenint en compte, la quantitat de gent que venia a consultar aquesta documentació que no estava ben classificada. 2. No ha estat res més que la devolució a la ciutat d'allò que ja era de la ciutat, perquè els més de cinc-cents actes no hagueren estat possibles sense la participació activa de centenars de persones, moltes d'elles des de l'anonimat. Ramon Marrugat i Cuyàs, soci núm. 635.

Els Parcet. Els orígens de la família que correspon al meu segon cognom, els Parset, estan localitzats des del s. XV a Espinelves, on hi havia dues masies Parset, la de dalt i la de baix. De la de dalt encara queden les runes. Els Parset, després Parcet, varen passar a Sant Hilari Sacalm, on la meua mare encara va heretar una propietat. Altres Parcet passaran a Sant Romà de Sau on també queda un mas Parcet del s. XVIII, fins i tot habitat. Ambdós masos estan identificats en els mapes de l'IGC. En el s. XVII aquesta família encara testava a Espinelves. Es pot dir doncs, que era una família benestant. Des de l'estiu estic treballant en el projecte de *Monumenta Genealogica Cataloniae* fent el buidatge dels llibres de Valldoreix. Vet aquí que, revisant els matrimonis, em trobo amb una Maria Parset d'Espinelves, vídua, que es casa a Valldoreix l'any 1752. Si això va ser una sorpresa, més grossa fou quan buidant els bateigs, em trobo l'any 1743 a Maria Parset batejant un fill del primer

marit, en Manyosa, fill de Tona, que és qualificat en el registre com a "pobre qui anava acaptant" (s'adjunta

fotografia). A part de l'anècdota i la sorpresa de trobar una parenta molt llunyana tant a prop, la reflexió és: Quina història va tenir aquesta pobra dona que provinent d'una família benestant, va arribar a Valldoreix demanant caritat? Josep Climent i Parcet, soci núm. 660.

Trobo llocs, però no el cognom · Viatge a la recerca del cognom Sayrach. En butlletins anteriors vaig remarcar que el cognom Sayrach a Catalunya (i a Espanya) és rar; segons l'Institut d'Estadística que el tinguin de primer cognom només hi ha 24 persones. Sens dubte, és un cognom francès, del qual el savi etimologista Peter Skok en va estudiar l'origen, juntament amb els dels abundants noms acabats en -ac, que tan abunden al sud de França. El que és xocant és que a França actualment no hi ha cap persona anomenada Sayrach, encara que segons Estadística hi ha 112 Seyrac, la major part a la Dordogne. Jo ja sabia que a prop de Villemur-sur-Tarne hi ha el poblet de Sayrac, i darrerament he sabut que existeixen el que ells en diuen "llocs-dits", amb els noms Sayrac i Ceyrac (masos i petits grups de població), com també un poble molt bonic anomenat Ceyrac, en el Departament de l'Aveyron. Dies enrere he anat a veure aquests llocs i he recordat que una escriptora australiana que a la família protagonista de les seves novel·les juvenils els ha posat el cognom Seyrac, m'havia escrit: "J'ai pris le nom Seyrac pour eux parce qu'ils sont du sud de la France et c'était le nom d'un propriété que j'ai vu un jour dans ce coin de la France". En fer l'arbre genealògic de la meua família m'he preguntat més d'un cop si al meu primer avantpassat "català" no el van acabar coneixent pel nom d'un lloc com aquests, del que en provindria. Però, com fer el salt dels Pirineus, si ignoro quin era el seu veritable cognom? Jaume P. Sayrach i Fatjó dels Xiprers, soci núm. 640.

* Per a respondre a qualsevol dels socis que ens escriuen cal posar-se en contacte amb nosaltres (butlletii@scgenealogia.cat) i els farem arribar la vostra

resposta. L'equip de redacció es reserva el dret de resumir o extractar el text si ho creu necessari, sempre amb previ avís a l'autor, així com escollir les col·laboracions que cregui més adients. Aquestes han de tractar d'alguna de les nostres disciplines. En qualsevol cas, les opinions expressades pels autors reflecteixen únicament les seves idees.

Nous socis

- 690: Jaume Cubarsí i Deulonder (S. Coloma de Farners)
- 691: Josep Salvadó i Colominas (Cornellà de Llobregat)

- 692: Montserrat Bassols i Quirós (Sils)
- 693: Yalile Rovira Figuerola (Ferneu Voltaire)
- 694: Borja Vilallonga i García (Girona)
- 695: Josep-Maria Esplandiú i Soler (Barcelona)
- 696: Rosa Salvadó i Rumech (Terrassa)
- 697: Enric Tomàs i Guarch (Sant Cugat del Vallès)
- 698: Josep-Miquel Llopart i Ros (Molins de Rei)
- 699: Natàlia Homs i Mayol (S. Coloma de Gramenet)
- 700: Pere Plana i Panyart (Valldorros)
- 701: Joan Torras i Ferret (Esplugues de Llobregat)
- 702: Joaquim Sangrà i Morer (Barcelona)

NOTÍCIES

• **També celebren el seu aniversari: l'Arxiu Comarcal de la Noguera** (ACN, 25 anys), **l'Arxiu Comarcal de la Conca de Barberà** (ACCB, 25 anys), i **el Museu Comarcal de la Conca de Barberà** (MCCB, 50 anys). Per que fa a l'ACN, aquesta commemoració ha servit de pretext per organitzar diverses activitats de difusió que obrin l'arxiu a tota la comarca. A més del curset de genealogia del qual ja se'n va fer esment en el número 2 del present Butlletí (amb una assistència total de 120 persones), aquestes activitats han inclòs, entre altres, la conferència *Qui va ser Aurembiaix d'Urgell?*, a càrrec de Dolors Domingo, l'audiovisual *Temps era temps · Imatges dels anys 1930-1955*, amb imatges de l'arxiu, i la jornada de portes obertes per la Festa Major del Sant Crist de Balaguer. Per la seva part, l'ACCB ho està celebrant amb unes jornades divulgatives que tenen lloc tots els dissabtes de novembre. En aquestes jornades, que tenen un preu d'inscripció de 10 euros, es faran tallers sobre la conservació de pergami i paper, la paleografia medieval i moderna, l'estudi en els fons notariais i l'elaboració d'un arbre genealògic. Finalment, el MCCB està ultimant els detalls del seu programa d'activitats, que s'allargarà fins a setembre de 2009. Durant aquest any el museu durà a terme una reestructuració amb motiu de la seva recent incorporació a la xarxa de Museus d'Etnologia de Catalunya.

• **Nous arxius comarcals.** El Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació anuncia que abans del 2010 s'hauran construït els 7 arxius comarcals que manquen: l'Arxiu Comarcal del Pallars Jussà (Trempt) ja és obert i el 2009 s'obrirà el del Montsià (Amposta). La resta, Alt Urgell (La Seu d'Urgell), Pla d'Urgell (Mollerussa), Garrigues (Les Borges Blanques), Terra Alta (Gandesa) i Alta Ribagorça (Pont de Suert) obriran abans de finalitzar l'any 2010. (<http://www.mcrit.com/peccat/>)

• **Trobades familiars. Els Bernades.** La família Bernades de Manresa va reunir totes les seves branques vingudes des de l'Albí, Cambrils, Lleida, Tàrraga, Terrassa, Manresa i Mallorca. Serà en aquesta illa Balear on es celebrarà la propera trobada. Ja fa 15 anys que s'organitza aquesta trobada. (*Regió 7*, 12 juliol). **Els Barniol Ambrós.** La família Barniol Ambrós, amb arrels a diversos pobles del Berguedà, va celebrar la seva

25a trobada anual. Són originaris de la Quar, Olvan i l'antiga colònia tèxtil Guixaró, de Casserres. Enguany s'han reunit uns setanta familiars arribats des del Berguedà, Prats de Lluçanès, Barcelona i Sant Feliu de Llobregat. Per acabar el dia van poder gaudir d'un enregistrament, fet per una familiar, amb fotografies i vídeos amb entrevistes als familiars que reflecteix l'origen i tradicions de la família. (*Regió 7*, 27 agost).

• **Els Junyent de Rajadell.** Els descendents de la masia del Junyent de Rajadell, una quarantena de persones, es van reunir al santuari de Joncadella per celebrar la seva 26ª trobada anual. Procedien de diferents punts del Bages i també de Malgrat de Mar. A la masia del Junyent de Rajadell encara hi viu una família. (*Regió 7*, 1 novembre).

• **Defunció del director de l'Arxiu Comarcal de la Cerdanya (ACCE).** En Sebastià Bosom i Isern, morí el 12 d'agost passat, als 52 anys, d'un càncer terminal. Ens ha deixat una de les figures més representatives de la cultura i història cerdanes. Mestre, historiador i director de l'Arxiu, va tenir una vida dedicada i entregada a donar a conèixer la història i cultura en els seus aspectes més variats, posant l'arxiu a l'abast de tothom. Articulista incansable, lluitador i defensor dels aspectes més distants entre la història passada i l'actualitat, no va cedir en propostes que no eren coherents ni amb la història ni amb l'actualitat. Volia donar a conèixer les recerques dels investigadors per tal de facilitar una major comunicació entre els interessats, tot actualitzant el web. Havia començat a preparar el 20è Aniversari de l'ACCE que s'havia de celebrar aquest nou curs. Aquests i altres projectes que en Bosom tenia engegats, han quedat aturats a l'espera de que els companys, amics i professionals que ompliran el seu espai recuperin i posin de nou en marxa aquest llegat d'il·lusions i esforç que sempre el va caracteritzar. Sebastià, descansa en pau! (*Equip de redacció*)

• **Novetats a l'Arxiu Històric Arxidiocesà de Tarragona (AHAT).** Al llarg dels mesos de juliol i agost es va actualitzar l'inventari dels registres sacramentals amb els llibres dipositats de la parròquia de Santa Caterina de Vinyols i els Arcs, així com amb nous registres procedents de les parròquies de Sant Jaume de la Guàrdia dels Prats i Sant Salvador de Prenafeta. Tanmateix, el 21

de juliol el citat arxiu i l'Ajuntament de la Poble de Mafumet van signar un conveni de col·laboració que ha de permetre la digitalització del fons documental procedent de la parròquia de Sant Joan Baptista, de la dita vila, que es custodia en dit arxiu. (<http://arxiu.historic.arquebisbattarragona.cat>)

• **Els papers de Salamanca.** El 31 de Juliol, es van rebre a la seu de l'Arxiu Nacional de Catalunya els últims documents propietat de la Generalitat de Catalunya que van ser confiscats durant la Guerra civil Espanyola i que es guardaven a Salamanca. El 99% d'aquests documents corresponen al jutjat d'instrucció d'Igualada, encara que també n'hi ha de Vilafranca del Penedès. Aquests documents estan en procés de digitalització i corresponen als documents pendents arribar des del 2006. Ara l'atenció es centra en els documents privats de particulars pendents de ser retornats. (*Regió 7*, 3 agost).

• **Història de la família Gruart-Raurell de Lloret.** L'Arxiu municipal de Lloret va exposar el passat setembre el fons documental cedit dita família amb 55 pergamins (entre 1358 i 1629) i 99 quaderns (entre 1643 i 1921). Amb aquesta documentació es pot estudiar com vivia i es relacionava la família. Com a curiositat, es pot seguir com van haver de pagar un rescat als pirates. La documentació inclou actes notarials, testaments, actes nupcials i escriptures de compra-venda. Es fan referències al mas Raurell o mas Sureda que estava al costat de l'església de les Alegries, antiga església parroquial de Sant Romà de Lloret. (*Diari de Girona*, setembre).

• **L'origen de la bandera estelada.** El periodista Joan Crexell va resoldre qui la va dissenyar i per què en el llibre *Origen de la bandera independentista* (El Llamp). La fotografia més antiga que va trobar en la seva investigació datava del 1918. Ara, la recerca documental per a la biografia del doctor i diputat Joan Solé i Pla (1874-1950) ha dut a la descoberta de la que podria ser la primera estelada, que va onejar per primer cop l'11 de setembre de 1915 a Barcelona. En aquesta època, membres de la Unió Catalanista (UC), volien un símbol de les seves aspiracions independentistes. La descripció de la bandera consta dins una de les quartilles que en Joan Solé i Pla, membre de la UC, escriu en la seva autobiografia inèdita. L'estelada que en Solé i Pla va amagar dins el doble fons d'un armari es va trobar gràcies a unes quartilles on detallava el seu amagatall. El triangle no està cosit per treure'l després de la independència. (*Avui*, 12 setembre).

• **Mor José Manuel Espinosa, editor i genealogista sevillà.** El passat mes d'agost va morir a Sevilla, José Manuel Espinosa, als 53 anys. Editor sevillà i propietari de "Fabiola de Publicaciones Hispalenses" i impulsor del "Premio Bienal de Investigación Genealógica". Va ser un gran apassionat de la genealogia que va donar a conèixer des del treball de la seva editorial amb l'edició d'obres clàssiques així com animant als genealogistes a publicar els seus treballs, tasca tan encomiable i que manca

d'estendre entre el panorama genealògic modern. Descansi en pau. (*Fòrum Rediris*)

• **Les restes del Príncep de Viana.** Un estudi genètic revela que les restes del Príncep de Viana enterrades a Poblet no corresponen a aquest personatge històric, en realitat es corresponen a una mòmia reconstruïda amb restes de tres individus diferents, pertanyents a familiars del príncep. Durant les desamortitzacions de Mendizábal es van desenterrar i profanar les tombes del monestir. Les restes del príncep van viatjar fins a Tarragona i no van tornar a Poblet, fins a la dècada dels 50. Com a conseqüència d'això, es van enterrar restes òssies a lloc que no corresponien. Un clar exemple són els dos cranis que es troben a la tomba de Jaume I. Els resultats de l'estudi revelen que les restes de la mare del Príncep, la Reina Blanca I de Navarra, conservades a Segòvia, tampoc s'hi corresponen. La identificació dels restes s'ha realitzat a partir d'un estudi genètic i genealògic. L'estudi de l'ascendència i de la descendència femenina de la reina Blanca I de Navarra ha permès als investigadors resseguir la transmissió d'un DNA mitocondrial al llarg de 800 anys, des de l'any 1200 fins a l'actualitat. Les dades genealògiques han permès arribar a la identificació del DNA mitocondrial del príncep. (<http://www.laruta.delcister.info/news.php>, 9 setembre)

• **Digitalitzacions de fons documentals.** L'Institut d'Estudis Catalans i Google han arribat a un acord per a la digitalització del **fons en català de l'IEC**. Un fons que inclou dos mil llibres d'història, filosofia, sociologia o investigació científica, així com revistes especialitzades i altres documents. (*La Vanguardia*, 1 agost). El diumenge

SOPA DE LLETRES

Cal trobar-hi els noms d'almenys 25 llinatges catalans. (*Mercè Chalaux*)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
a	L	O	G	N	E	M	R	A	S
b	A	A	I	S	I	R	E	S	E
c	Y	A	L	L	O	R	R	T	R
d	N	R	L	T	P	L	R	E	R
e	A	A	A	U	E	A	E	N	A
f	P	G	D	R	P	S	F	A	R
g	M	A	O	O	R	O	S	S	N
h	A	L	L	O	A	G	A	M	E
i	C	L	F	A	S	A	L	A	L
j	I	T	R	A	M	S	G	S	L
k	A	Y	N	A	T	S	I	R	T
l	M	M	C	S	A	Y	U	C	A
m	K	I	R	R	O	G	P	S	B
n	A	R	B	O	R	R	E	L	L

(solució al final de la pàg. 8) .

26 d'octubre es va presentar la digitalització de l'**arxiu parroquial de Malgrat de Mar** (antigament Vilanova de Palafolls) que reula fins el segle XVI, amb una conferència-col·loqui a càrrec de Joaquim Maria Puigvert, historiador, i Enric Tubert, rector de Malgrat. La digitalització ha estat duta a terme pels serveis de l'Arxiu Municipal de Malgrat. (Enviat per *Xavier Salicrú i Siscart*)

• **Pobles sense escut.** Prop d'un terç dels municipis catalans no tenen la bandera ni escut oficials. La Generalitat va posar en marxa el passat mes d'octubre una campanya perquè ajuntaments i entitats municipals descentralitzades normalitzin els escuts i banderes a les normes de l'heràldica i als preceptes que la Generalitat té recollits en el decret que regula els símbols dels ens locals. L'oficialització de l'escut és bàsic per tenir la bandera, mentre que l'emblema no està tan subjecte a les normes heràldiques. (*El Punt*, 31 agost)

• **La Vanguardia ofereix gratuïtament la consulta de la seva hemeroteca.** A partir del 20 d'octubre van deixar de cobrar l'accés a l'hemeroteca online del diari. Ja es poden consultar les edicions de la Vanguardia des de l'1 de febrer de 1881. Només el diumenge 26 d'octubre quasi mig milió de consultes van correspondre a l'hemeroteca, establint així el seu record d'audiència. (*La Vanguardia*, octubre)

• **El Suprem eximeix l'Església de donar de baixa els apòstates.** Segons el tribunal, els llibres de baptisme no són fitxers que es puguin modificar. El Tribunal Suprem, considera que aquests llibres "són una pura acumulació" de dades que "comporten una difícil recerca, accés i identificació" perquè no estan ordenades alfabèticament ni tampoc per data de naixement, sinó per data de baptisme. Per això, sostenen que per poder accedir-hi és necessari conèixer la parròquia que va impartir aquest sagrament, "i no resulten accessibles per a tercers". El Suprem també afegeix que als llibres de baptisme "no s'hi pot detectar cap inexactitud de dades" perquè només recullen "una dada històrica certa" que es refereix al baptisme d'una persona. I afirma que quan es demana la cancel·lació de l'administració d'aquest sagrament "no es pretén que es corregeixi una inexactitud, sinó que s'està intentant i sol·licitant un sistema nou i diferent de registre de noves dades personals". (*La Vanguardia*). L'Agència Nacional de Protecció de Dades (AEPD) ha anunciat que recorrerà aquesta sentència del Tribunal Suprem. (www.elperiodico.com)

cat, 15 octubre)

• **Un estudi recull la genealogia de 124 famílies berguedanes.** En Josep Maria Marquès i Bardolet, volia completar l'arbre genealògic del seu cognom matern però, al manca alguns cognoms en els registres parroquials, va començar a prendre dades d'altres famílies que no tenien res a veure amb la seva. La recerca ha durat 15 anys i ara l'ha cedit a l'Arxiu Comarcal del Berguedà, on es troba a disposició del públic. La informació es troba emmagatzemada en 32 capses de prestatgeria. El responsable de l'arxiu, Xavier Pedrals, qualifica aquest fons de "molt important perquè converteix el Berguedà en un dels indrets on hi ha més informació genealògica després d'Andorra". L'autor de la recerca ha volgut fer una reivindicació: "els arxius parroquials estan molt mal conservats, i si no es digitalitzen, en molt poc temps es perdrà tota la informació, també s'hauria de fer un inventari de què es pot consultar als registres perquè està molt mal organitzat". (*Regió 7*, 1 novembre)

• **Mor intoxicat el president de l'Arxiu Tobella de Terrassa, Manel Coll.** La matinada del passat diumenge 2 de novembre va morir en Manel Coll degut a la mala combustió de la caldera de la casa rural on estava allotjat. La intoxicació va afectar a nou persones, una de les més greus és la dona del Sr. Coll, Marta Martí. La seva mort va provocar una gran consternació entre la societat civil i cultural de Terrassa. La junta de l'Arxiu Tobella va expressar el condol i solidaritat a la família. L'alcalde de Terrassa va destacar la feina de Coll per acostar el patrimoni fotogràfic als terrassencs, i va afirmar que era una gran pèrdua per al municipi per la seva vàlua humana. (*El Punt*, 2 novembre)

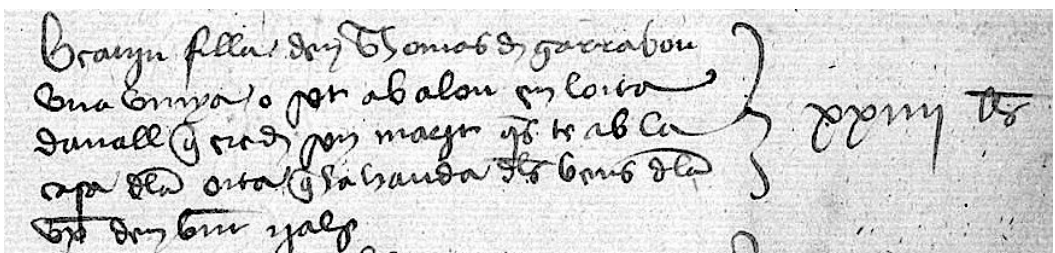
• **L'arbre genealògic serà públic a la xarxa (Internet).** El Ministeri de Cultura espanyol, en cooperació amb altres onze països de la Unió Europea, prepara un portal per la recerca dels avantpassats. El nou arxiu centralitzarà dades de tota Europa i podria estar actiu per mitjans del 2009. El projecte està avalat per la Comissió Europea. (*La Vanguardia*, 3 novembre)

• **XXIII Congreso Nacional de Vexilología.** Es va celebrar a la ciutat de Basauri (Bizkaia) els propassats 8 i 9 de novembre, a l'Ayuntamiento de Basauri i a la Casa de Cultura de Ibaigane. Més informació: <http://www.terra.es/personal/vexileon/sev/congreso.htm>. *Erratum:* En el Butlletí núm. 2, pàg. 5,

QUÈ HI DIU?

(solució al final de la pàg. 8)

Llibre d'Estimes de Balaguer, 1435 (Arx. Comarcal de la Noguera)

es donava notícia de l'anterior edició del congrés amb el número XVII, quan havia de ser XXII.

• **Resolucions sobre escuts** (DOGC, <http://www.municat.net>). Parets del Vallès, Torrebesses (Segrià), Sunyer (Segrià, correcció). (*Enric Fontvila*, soci núm. 641)

• **Resolucions sobre banderes** (DOGC, <http://www.municat.net>). Cabó (Alt Urgell). (*Enric Fontvila*, soci núm. 641)

• **Títols nobiliaris**. BOE 168. 12-07-2008. Concessió. El Rei atorga la dignitat de Gran d'Espanya per unir al títol de comte de Godó a Don Xavier de Godó y Muntañola. BOE 188. 05-08-2008. Expedida R.C.S. el títol marquès de Casa Riera a Dona Maria de las Mercedes Mora y Narváez. BOE 199. 18-08-2008. Expedida la

R.C.S. el títol de marquès de Casa Rábago a Dona María Flora Rubio y Sancho-Dávila. BOE 248. 14-10-2008. Expedida la R.C.S. el títol de baró de Carlet a Don Frederic Coll i Barris. Igualment el títol de comte de Castellar. BOE 248. 14-10-2008. Expedida la R.C.S. el títol de marquès de Castellbell, amb Grandesa d'Espanya, a Don John Alfons de Vilallonga i Scott-Ellis. BOE 248. 14-10-2008. Expedida la R.C.S. el títol de baró de Yecla a Don Vasco de Nogales y Balada.

Estan en tràmit les següents sol·licituds relacionades amb Catalunya: Baró d'Esponellà: Don Antoni de Fortuny i Maynés, cosí de Don Carles de Fortuny i Cucurny, difunt. Marquès d'Aimeric: Dona Matilde Antequera i Jordán de Urries, per cessió de la seva mare Matilde Jordán de Urries y Zapiola. (*Ramon Rovira i Tobella*)

LLIBRES, WEBS, ARXIVS

Motius de Rubí · Una ullada amable a la gent d'abans, coordinat per Juli Sánchez. Juny de 2008. Gira al voltant dels renoms i noms de casa de Rubí i inclou un minuciós treball fotogràfic. (*Fòrum Tinet*)

Sant Jaume d'Olzinelles i el Pont de Cabrianes, per Llorenç Ferrer Alós i Jaume Plans Mestra. Publicació patrocinada per l'Ajuntament de Sant Fruitós de Bages. Va ser presentat el 27 de juliol. (*Regió 7*, 25 juliol 2008)

Archivos y derechos humanos, per Ramon Alberch, subdirector general d'arxius de la Generalitat de Catalunya. Va ser presentat el 4 d'octubre, en el transcurs del congrés internacional sobre aquest mateix tema celebrat a Sarrià de Ter. (*El Periódico*, 4 octubre 2008).

L'home i l'historiador · Miscel·lània en homenatge a Josep M. Recasens i Comes, coordinat per Salvador Rovira i Manel Güell. Tarragona, 2007. Inclou estudis històrics de diversos autors.

L'epistolari de Hug Roger III, últim comte de Pallars, per Jaume Sobrequés, director del Museu d'Història de Catalunya. Serà publicat per l'editorial Base. (*La Mañana*, 8 setembre de 2008).

Guía genealógica en el milenio. Tomo I · Parte General, per Justino Terán Molina, president de la Federación Argentina de Genealogía y Heráldica. Editat per l'Instituto Argentino de Ciencias Genealógicas y

Heráldicas. Va ser presentat el passat 8 de setembre. (*Fòrum Rediris*)

Historia genealógica de los títulos rehabilitados durante el reinado de Don Alfonso XIII. Tomo V, per Margarita Zabala Menéndez. Va ser presentat el 9 d'octubre. (<http://www.sanmartinj.com>)

Els noms propis del Voltreganès, per Emília Anglada. Publicat pel Centre d'Estudis del Voltreganès i Eumo Editorial. El llibre fa èmfasi en els renoms, noms, cognoms i topònims. (*El 9 Nou*, octubre 2008)

500 años de historia familiar Torrens, per Carlos Macià. Monografia dipositada a l'Arxiu Històric Municipal de Constantí (març de 2004). Es refereix als Torrens de la Selva del Camp i de Constantí, i gira especialment al voltant del Mas de Sant Ramon i del Mas de Cavaller.

Demografia Històrica al Baix Llobregat. Estudis demogràfics d'investigadors sobre la natalitat, nupcialitat i mortalitat al llarg de la història de la comarca. (<http://www.geocities.com/Athens/Crete/3806/index.htm>)

ListGene-Cantabria, <http://listgene.com/cantabria/pgm/>, nou set web posat en marxa el passat mes de setembre. Pretén ser una nova guia de les recerques genealògiques a Cantabria. (*Fòrum Rediris*)

ADQUISICIONS BIBLIOGRÀFIQUES

• *Montserrat o Monserrat · Deu segles d'història*, per Agustí Monserrat i Castelló, 190 pàgines (versió electrònica en format PDF). És donació de Maria Monserrat i Maurí, filla de l'autor. Hi ha l'estudi onomàstic, toponímic, etc., fins a diferents genealogies del cognom Montserrat i Monserrat. (*Ramon Rovira i Tobella*)

SOLUCIONS. Què hi diu?

Sopa de lletres.

Llinatges que hi són presents: Ferrer, Lloparr, Solé, Serra, Borrell, Macià, Tristany, Tenas, Aragall, Armengol, Illa, Mas, Sires, Altes, Martí, Llor, Ros,